

**Hämeenlinna
Renko Raitalammi
muinaisjäännösinventointi
v. 2012**

Hannu Poutiainen

Kustantaja: Hämeenlinnan kaupunki

Sisältö

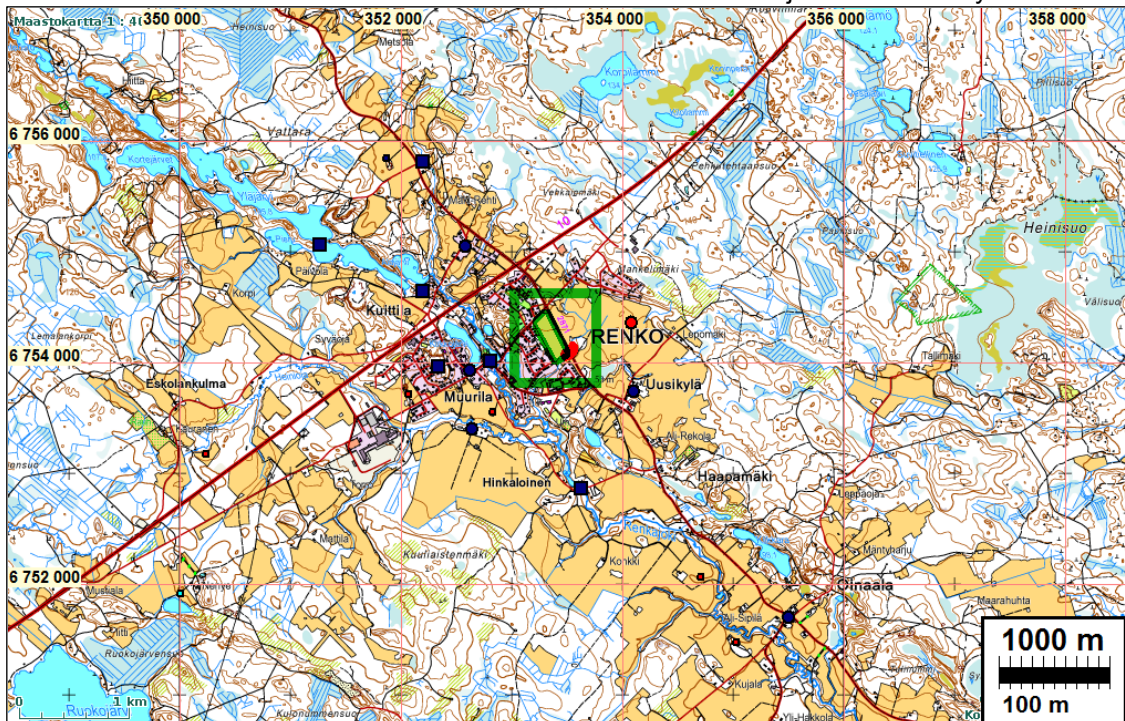
Perustiedot	2
Inventointi	3
Yleiskartat	4
Muinaisjäännös	4
HÄMEENLINNA RAITALAMMI NE	4

Kansikuva: Tutkimusalueetta sen eteläosasta luoteeseen

Perustiedot

- Alue:** Hämeenlinna, Rengon kirkonkylän NE puolella oleva peltoalue. Tilat 109:575:1:19, 109:575:7:119 ja 109:580:3:86. Suunnittelualue Raitalammi 2474
- Tarkoitus:** Selvittää sijaitseeko suunnittelualueella muinaisjäännöksiä.
- Työaika:** Kenttätyöaika: marraskuu 2012.
- Kustantaja:** Hämeenlinnan kaupunki
- Aikaisemmat tutkimukset:** Johanna Enqvist, hist-ajan inventointi v. 2008.
- Tekijät:** Mikroliitti Oy, Hannu Poutiainen
- Tulokset:** Kyeessä laaja peltoalue Rengon kirkonkylän koillispuolella, Topenontien lounaispuolella. Alueella havaittiin merkkejä mahdollisesta historiallisen ajan tai nuoremman rautakauden asuinpaikasta aivan alueen kaakkoiskärjestä, purouoman varrelta. Muualla alueella merkkejä muinaisjäännöksistä.

Tutkimusalue vihreän suorakulmion sisällä. Lähialueen muinaisjäännökset eri symbolein.

Selityksiä: Koordinaatit "NE" ovat ETRS-TM35FIN (Euref) ja "PI" kkj yhtenäiskoordinaatit (YKJ), "XY" kkj peruskoordinaatit. Kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Karttapohjat on otettu Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta syksyllä v. 2012. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat digitaalisia, Valokuvat ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä. Löydöille ei ole vielä haettu Kansallismuseon kokoelmatunnusta, se haetaan myöhemmin.

Inventointi

Aluetta ollaan asemakaavoittamassa. Hämeenlinnan kaupunki tilasi Mikroliitti Oy:ltä alueen arkeologisen inventoinnin. Sen maastotyö suoritettiin marraskuussa 2012 Hannu Poutiaisen johdolla, jolla apuna kaksi opiskelijaa. Työ tehtiin ns. intensiivi-inventointina.

Tutkimusalue sijaitsee Hämeenlinnassa Rengon kirkolla, Topenontien, Kappelitien, puronotkon ja asuinalueen rajaamalla pellolla. Alue on kooltaan noin 500 m x 200 m. Pelto on ollut aktiivisessa viljelykäytössä ja inventointiajankohtana se oli lyhyellä sängellä. Maaperä on ruokamultaa, enimmäkseen hietaa, paikoin myös hiesua. Alueen historiallisen ajan kohteet on inventoitu perusteellisesti v. 2008 (J Enqvist). Tuolloin paikannetut vanhat kylä- ja talotontit eivät ulotu tutkimusalueelle. Lähin tunnettu kivikautinen asuinpaikka sijaitsee alueelta runsaat 600 m itään.

Kaava-alue inventoitiin hyvissä sääoloissa ja suhteellisen hyvissä maasto-olosuhteissa. Menetelminä käytettiin kartta- ja topografista analyysiä, koekuopitusta ja maanäyttekairauksia sekä metallinilmaisinsintää. Alueella kaivettiin 58 koekuoppaa ja tehtiin runsaasti maanäyttekairauksia. Monin paikoin myös pintapoiminta oli mahdollista. Alueen kaakkoiskulmassa havaittiin koekuopassa ja pintapoiminnassa merkkejä mahdollisesta muinaisjäännöksestä (kohde Hämeenlinna Raitalammi NE).

Pellon koilliskulmassa, Kappelintien varressa, todettiin pienellä alalla sekoittunutta ja normaalia paksumpaa humuskerrosta sekä hiukan vanhan sortista tiiltä. Paikalle kaivettiin 20 koekuoppaa, tehtiin maanäyttekairauksia, pintapoiminta ja metallinilmaisinsintä, mutta merkkejä mahdollisesta kiinteästä muinaisjäännöksestä ei todettu.

Muualla peltoalueella havaittiin pintapoiminnassa siellä täällä ilman keskittymää hiukan fajanssia, tiiltä ja punasavikeramiikkaa. Koekuopissa oli normaali muokkauskerros ilman anomaliaita.

Yhteenveto

Kaava-alueen kaakkoisnurkasta, Topenontien vierestä löydettiin merkkejä mahdollisesta historiallisen ajan asuinpaikasta (sen rautakautisuuskaan ei ole aivan mahdoton ajoitus).

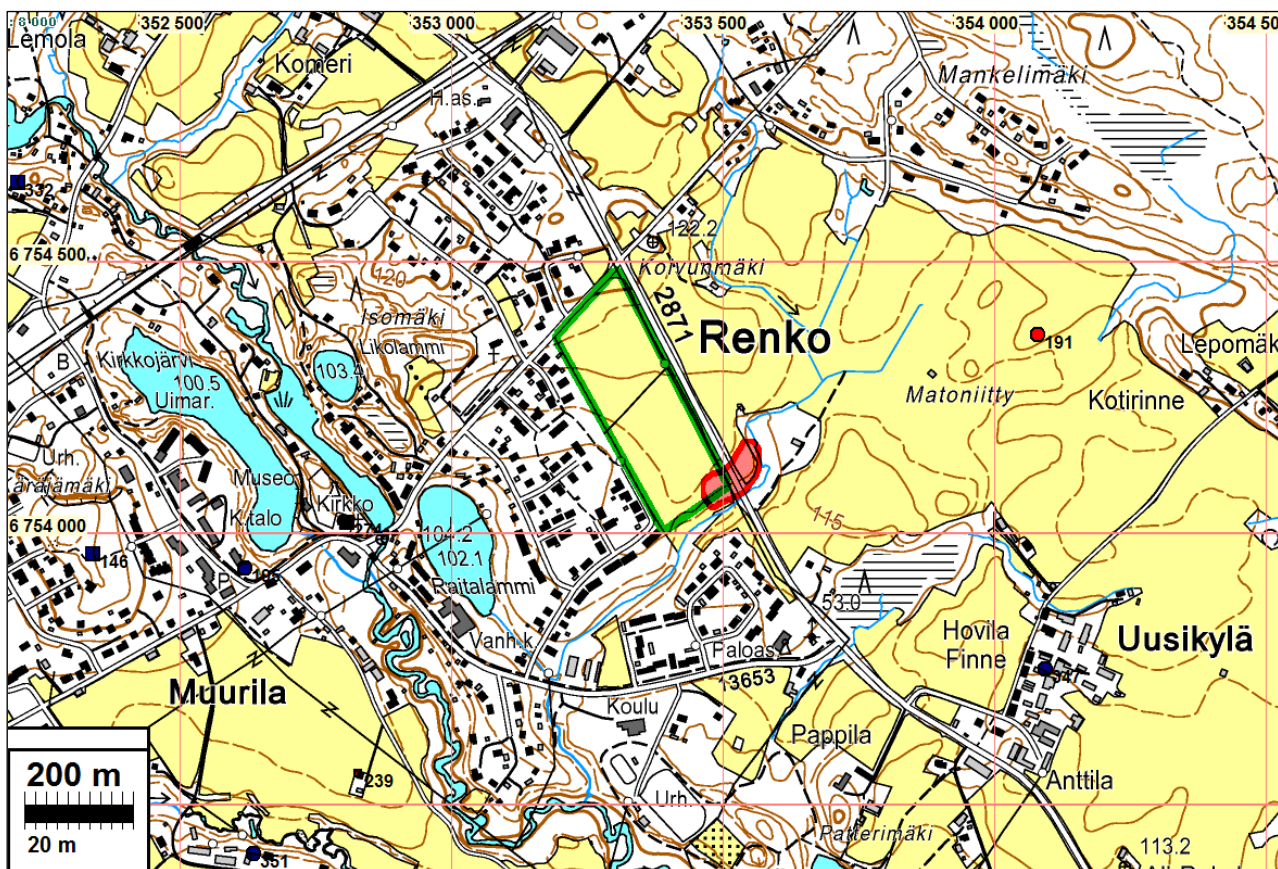
Espoo 7.12.2012

Hannu Poutiainen

Tutkimusaluetta Kappelitieltä kaakkoon.

Yleiskartat

Tutkimusalue on rajattu vihreällä. Havaittu mahd. asuinpaikka punaisella

Muinaisjännös

HÄMEENLINNA RAITALAMMI NE

Mjtnnus:

Rauh.lk: 2

Ajoitus: historiallinen (rautakautinen?)

Laji: asuinpaikka (mahdollinen)

Koordin: N: 6754 095 E: 353 497 Z: 111

X: 6753 957 Y: 2516 447

P: 6756 930 I: 3353 608

Tutkijat: Poutiainen H 2012 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Rengon kirkosta 700 m itään tien 2871 molemmin puolin, puron luoteisrannalla.

Huomiot: Mahdollinen asuinpaikka, historiallinen aika (rautakausi?). Puronotkon viereiseltä peltotasanteelta löydettiin yhdestä koekuopasta (nro 4) tulenpidon merkkejä: punaiseksi palanutta hietaa, runsaasti nokea ja hiukan hiiltä muokkauskerroksen

alapuolisesta kerroksesta. Viereen tehdyissä koekuopissa ei todettu anomalioita. Toisesta koekuopasta (nro 2) löytyi piikiven kappale ja normaalia paksumpi sekoitunut kerros. Sen vierestä löytyi metallinilmainsinässä astian suuosasta leikatun pronssipellin kappale (tyypillisiä löytöjä niin varhaishistoriallisilla kuin nuoremman rautakauden asuinpaikoilla). Läheltä löytyi lisäksi rautavarras.

Koekuopituksesta huolimatta muita merkkejä mahdollisesta asuinpaikasta ei maastotyössä inventoinnin aikana löydetty. Metallinilmainsintyöskentelyyn ja pintapöimintaan olosuhteet eivät tosin olleet parhaat mahdolliset sängen takia. Mahdollista on myös, että kyseessä saattaa olla oletetun asuinpaikan reuna-alue. Tasanne nimittäin jatkuu laajempuna kaava-alueen ulkopuolella, Topenontien (mt 2871) koillispuolella, ja lisäksi osa tasanteesta on jäänyt maantien alle.

Paikka on peltorinteen ja puronotkon välisellä tasanteella Topenontien vieressä, sen lounaispuolella. Maalaji on hietaa, muokkauskerroksesta humuksen sekaista.

Lisätiedot

Koekuoppa nro 4. N 6754079 E 353505. Koko 65 x 50 cm, syvyys 36 cm. Muokkauskerroksen syvyys 26 cm, ruokamultaa. Perusmaa on vaaleanruskeaa hietaa ja siinä erottuvan hiilen ympärillä punertavaksi palanutta hietaa. Hiiltä ja nokea sekä punertavaa hietaa tuli näkyviin heti muokkauskerroksen alta noin 26 cm syvyydestä alkaen jatkuen ainakin 20 cm alaspäin. Ei löytöjä. Kuoppaa ei kaivettu pohjaan.

Koekuoppa nro 2. N 6754089 E 353493. Koko 60 x 30 cm, syvyys 57 cm. Sekoituneen kerroksen paksuus on normaalia suurempi, 40 cm. Löytöinä piin kappale ja tiiltä.

Rautavarras pellostä, kohdasta N 6754081 E 353498.
Pronssipeltti pellostä kohdasta N 6754087 E 353493.

Pronssipellin kappale ja piin kappale (oik)

Tutkimusalue ilmakuvassa vuodelta 2010. Havaittu mahdollinen hist. ajan asuinpaikka rajattu punaisella. Sen rajaus Topenontien koillispuolella on täysin topografiaan perustuva karkea arvio

Metallinetsintutkimusta ja koekuopitusta tasanteella josta löytöjä pellon kulmassa.

Tasanne purouoman äärellä josta löytöjä. Taustalla Topenontie

Tulenpidon jälkiä koekuopassa nro 4

Tavallista paksumpi sekoittunut kerros koekuopasta nro 2, josta piikiven kappale